

KÄLLKRITIK PÅ NÄTET

ELEVATERIAL: ÅRSKURS 7-9

KÄLLKRITIK PÅ NÄTET

1 VEM LITAR DU PÅ?

Litar vi på information baserat på var den kommer ifrån? Utan att tänka på det gör vi nog den bedömning, det kan handla om människor vi känner eller nyhetssajter på nätet. Det finns även avsändare vi inte litar på och då är vi mer misstänksamma mot vad de säger.

Arbeta individuellt och skapa en lista

- Gör en lista med fem olika avsändare på nätet som du påverkas av. Det behöver inte vara nyheter eller ett speciellt ämne. Utgå från sånt som intresserar dig.
- Välj ut två avsändare och förklara hur och varför de påverkar dig.

Arbeta i par och jämför era listor

- Vilka är likheterna och skillnaderna?
- Vad kan orsaken till skillnaderna vara?

Diskutera

- Har ni träffat på falska nyheter som spridits på nätet?
- Vilka risker finns det med att traditionella källor ersätts av exempelvis Youtube och sociala medier?

2 KAN DU LITA PÅ SÖKMOTORER?

Den vanligaste sökmotorn är Google och att googla har blivit ett så självklart beteende att man lätt glömmer att sökresultatet inte är neutralt. Resultaten av en sökning styrs av vem som gör sökningen, var man befinner sig, tidigare sökningar och vilka företag som vill nå den personen med sin marknadsföring.

Det finns även sökmotorer som erbjuder användare mer anonymitet, man kan säga att det är avkodade sökmotorer:

- startpage.com
- duckduckgo.com

Uppgift - arbeta i par

Jämför sökresultat på Google, Startpage och Duckduckgo. Sök exempelvis på "hörlurar" eller något annat sökord som du själv väljer. Jämför resultaten. Finns det skillnader och vad beror de på?

3 OM KÄLLKRITIK

Prata om i helklass: - Vad är källkritik egentligen?

En källa är där man hämtar information ifrån. Källkritik är att bedöma trovärdigheten i en källa, i det man hör och ser.

Den källkritiska metoden - Arbeta i par

I traditionell källkritik tillämpas fyra kriterier när en källa granskas:

- **Äkthet.** Är källan vad den utger sig för?
- **Tid.** Är informationen aktuell eller kan det finnas nyare information?
- **Beroende.** Är källan fristående och är informationen från källan beroende av andra källor
- **Tendens.** Finns det värderingar i informationen från källan? Vems intressen företräder källan?

Pröva metoden genom att granska:

- En bloggare
- En YouTuber
- En nyhetssajt

Beskriv resultatet av erat test. Vem blev mest respektive minst trovärdig. Förklara varför.